ሰሙን 28-30

4ይ ክፍሊ

ዓርሰ ታሪኽ ህይወት

ብርካዊ

ትግርኛ

እዚ ሓጋዛይ መፅሓፍ ካብ ዩ.ኤስ.ኤ.ኣይ.ዲ. (USAID) ብተረኸበ ገንዘባዊ ሓገዝ፣ ብምትሕግጋዝ ሴቭ ዘ ቺልድረን (Save the Children)፣ ሚኒስተር ትምህርትን ቢሮ ትምህርቲ ክልል ትግራይን ተዳሊዉ ተሓቲሙ፡፡

2009 ዓ.ም.

The CC By license lets others distribute, adjust, and build upon this work, for free or commercially, as long as credit is given to the original creation. However, any changes from the original must be indicated.
For more info please refer: *https://creativecommons.org/licenses/*

ዓርሰ ታሪኽ ህይወት

4ይ ክፍሊ | ሰሙን 28-30 | ብርካዊ

መዘክር ንመምህራን

እዚ መፅሓፍ ብመሰረት ሓዱሽ ስርዓተ ትምህርቲ ዝተዳለወ ሓጋዛይ ንባብ እዩ፡፡ ተምሃሮ ነዚ መፅሓፍ ተጠቒሞም ክእለታት ንባብን ምድማፅን ንኸዕብዩ ድጋፍ መምህራን ወለድን ኣድላዩ እዩ። ስለዚ ነዚ መፅሓፍ ንተምሃሮ ቅድሚ ምንባብኩም፣ ፈለማ ባዕልኹም እኹል ምድላው ንምግባር ነዞም ዝስዕቡ መምርሕታት ኣተግብሩ፡-

- ንምድማፅ ዘድልዩ ነገራት ኣመዓራርዩ፡፡ ንኣብነት፣ ተምሃሮ ንኸዳምፁ ኣዳልዉ፡፡
- ቅድሚ ንባብ ምጅማርኩም እቶም ተምሃሮ ሕቶታት ቅድመ ምድማፅ ክምልሱ ግበሩ፡፡
- ነዚ ፅሑፍ ብግቡእ ናህሪ፣ ምልከትን ኣገላልፃን ኣንብቡ፡፡
- ኣብ መወዳእታ፣ ሕቶታት ድሕረ ምድማፅ ክምልሱ ግበሩ፡፡

ሕቶ ቅድመ ንባብ

- ስእልታትን ንኡስ ኣርእስትን ብምርኣይ ትሕዝቶ እዚ ፅሑፍ ገምቱ።

መንነት

ስመይ ገነት ኣረጋዊ ይበሃል። 24 ነሓሰ፣ 1994 ዓ.ም. ተወሊደ። ኣቦይ ኣይተ ኣረጋዊ ገብረ፣ ኣደይ ድማ ወይዘሮ ብርሃን ኪዳኑ ይበሃሉ። ካብ ከተማ መቐለ ሰብዓ ኪሎ ሜትር ርሒቓ ኣብ እትርከብ ፍሉይ ስማ ፅላል ኩሉ ኣብ እትበሃል ናይ ገፀር ቁሸት ተወሊደ። ኣብዚ ሀዚ እዋን ውፅኢት ብሄራዊ ፈተና ዓሰርተ ክፍሊ ዕላዊ ኮይኑ ናብ ዝተመደብኩሉ ዩንቨርሲቲ ክሳብ ዝኸይድ ምስ ወለደይ እነብር።

ዕድመይ ኣርባዕተ ዓመት ምስኮነ ጥቓ ገዛና ኣብ ዝርከብ መንግስታዊ መዋእለ ህፃናት ትምህርተይ ኣሃዱ ኢለ ፈለምኩ። ኣብ ቀዳማይ ዓመት ትምህርቲ መዋእለ ህፃናት ዝነበራ መምህርና “ሚስዝ” ኣብርሀት ንፍዕቲ ኣንባቢትን ፀሓፊትን ንክኸውን ዝገበራለይ ደገፍ ፈፂመ ኣይርስዖን። መምህር ኣብርሀት ቁርስናን ምሳሕናን ብፅርየትን ብእዋኑን ክንበልዕ፣ ፅርየት ሰብነትና፣ ክዳንናን ደብትርናን ክንሕልው ዝገብረኣ ዝነበራ ቁፅፅርን ምኽሪን ክሳብ ሐዚ ውን ይብለኒ። መምህር ኣብርሀት ነበረያ ነበረ ንወለድና ሓቲትና ብምምፃእ ኣብ ክፍሊ ንኽነዘንትዉ ብምግባር ክእለት ዝርርብ ንኽነመሓይሽ ዝገብረኣ ፃዕሪ ፈፂመ ኣይርስዖን።

እታ ንመጀመርታ ግዘ ዘቕረብኩዋ ነበረያ ነበረ ብዛዕባ ፅቡቕነት ምኽሪ ወላዲ ኮይና ትሕዝቶኣ ድማ ከምዚ ዝስዕብ ነበረት። ‘ኣብ ሓደ ዓብዩ ኦም ዝነብራ ኣደን ጓልን ዛጋሩ ነበራ። እታ ውላድ ንኣዲኣ “ስለዝጠመየኒ ኣብቲ ማዕዶ ኣብ ዘሎ ግራት ኣትየ ብልዕ ብልዕ ኣቢለ ክመፅእ እየ!” በለታ። እታ ኣደ ድማ “ይትረፍኪ እዛ ጓለይ! መፃወድያ ስለዝህልው ከይትተሓዚ’ሞ ከይቐትሉኺ!” በለታ። እታ ውላድ “ገለ ኣይከውንን” ኢላ ናብ ግራት ኣትያ ምብላዕ ምስጀመረት ብመፃወድያ ትተሓዝ።

ደሓር “ማማ! ማማ! ተታሒዘ! ፍትሕኒ እባ!” እናበለት በኸየት። “ከመይ ገይረ ክፈትሐኪ እዛ ጓለይ! መንፈር እንበር ኢድ የብለይን! ዝኾነ ኾይኑ ግን ሰባት መፂኦም ክወስዱኺ እዮም። ዝሞትኪ መሲልኪ ኣፅቅጢ! ምኽሪ ወላዲትኪ ስምዒ!” ብምባል መለሰትላ። እታ ንእሽተይ ዛግራ ኣዲኣ ከምዝበለታ ዝሞተት መሲላ ደቀሰት። ደሓር ካብቶም ብርሑቕ ይከታተሉዋ ዝነበሩ ሰባት እቲ ሓደ ሰብኣይ፣ እታ ዛግራ ናብ ዝተትሓዘትሉ ግራት ኣትዩ ክሕዛ እንተበለ ዝሞተት መሰሎ።

ብሕርቃን ናብ ዓርኩ “ኣንቱም ዓርከይ! ወያ ዛግራ እኮ ሞይታ!” በሎ። “ወዮ ዓርኩ ድማ እስኪ ናብ ሰማይ ብምድርባይ ፈትኑዋ!” ኢሉ መለሰሉ። እቲ ሰብኣይ ከምቲ ዝተበሃሎ ክገብር ነታ ዛግራ ናብ ሰማይ እንተደርበያ ነፊራ ናብ ኣዲኣ ከደት!’ ይበሃል” በልኩ። ካብኡ፣ “ነዚኣ ዝረሰዐ ኣጅቦ ይሕነቆ!” ብምባል ምስወዳእኹ ዝነበረ ጣቒዒትን ሽልማትን ከምኡ እውን ንፍዕቲ መዘንተዊት ከምዝነበርኩ እንትዝክር ፍሰሃ ይስመዓኒ።

ትምህርቲ ቀዳማይ ብርኪ

ድሕሪ ፃንሒት ሰለስተ ዓመታት ኣብ መዋእለ ህፃናት፣ ኣብ ሽውዓተ ዓመተይ ጥቓ ገዛና ኣብ እትርከብ ቤት ትምህርቲ ቀዳማይ ክፍሊ ትምህርቲ ቀፀልኩ። ሳላ ኣብ መዋእለ ህፃናት ተላሚደ ዝፀናሕኹ ትምህርቲ ቀዳማይ ክፍሊ ኣይከበደንን። መሰረታዊ ፍልጠት ፊደላትን ሒሳብን ከምኡ እውን ፍቕሪ ትምህርቲ ነበረኒ።

ብፍላይ ጀማልን ታሕጓስን ምስ ዝበሃሉ መማህርተይ ዝነበረኒ ምሕዝነት ነቲ ትምህርቲ ዝያዳ ክፈትዎ ካብ ዝገበሩኒ ምኽንያታት ነበሩ። ምስ ስድራይ ስሞም እናልዓልኩ ብሓባር ዝሰራሕናዮ ነገር ምዝራብ ኣይፀግብን ነይረ። መምህር ካሕሳ ኪሮስ ሓላፊት ክፍልና፣ ኩሉ ዓይነት ትምህርቲ የምህራና ነበራ። ኩላትና ተምሃሮ ንፈትወን፤ ንሰን ድማ ተምሃሮኣን ዝፈትዋ መምህር ነይረን።

ነገር ግን ክሳብ ራብዓይ ክፍሊ ዝበፅሕ ንባብን ፅሕፈትን ቋንቋ እንግሊዝኛ ድኽምቲ ነበርኩ። ካብ ኩሉ ዓይነት ትምህርቲ ትሑት ውፅኢት ዝነበረኒ ብትምህርቲ ቋንቋ እንግሊዝኛ ስለዝነበረ ብቋንቋ እንግሊዝኛ ምዝራብ የሕፍረኒ ነበረ። በዚ ምኽንያት ድማ እናወዓልኩ እናሓደርኩ ነቲ ትምህርቲ ፅልእ ኣበልኩዎ። ኣብ ትምህርቲ ቋንቋ እንግሊዝኛ ዝኾነ ዓይነት ምምሕያሽ ከምዘይኣምፃእኹ ዝተገንዘቡ ወለደይ ሓደ ነገር መሃዙ። ምሉእ ክረምቲ ኣብ ከተማ ምስ ሓፍቲ ኣቦይ ክኸርምን መጠናኸሪ ትምህርቲ ክመሃርን ወሰኑ።

ንዓይ ነቲ ውሳነ ምስ ነገሩኒ ሽዑ ተሰሚዑኒ ዝነበረ ታሕጓስ ኣይርስዖን። ምስ ደቂ ሓትነይ ኮይነ ደስ ኢሉኒ እናተምሃርኩ ከረምኩ። ወለደይ ኣርሒቕም ዝሓስቡ ምኺኖም ኣፀቢቕ ዝተረዳእኹ ኣብ ትምህርቲ ቋንቋ እንግሊዝኛ ድልየትን ምምሕያሽን እናርኣኹ ብምምፅኣይ እዩ። እታ ክረምቲ እቲኣ ኣብ ቋንቋ እንግሊዝኛ ዝነበረኒ ሕፅረትን ፅልኣትን ዘወገደት ብምንባራ ኣብ ህይወተይ ዘይትርሳዕ ኣጋጣሚ ነበረት። ይኹን እንበር ክሳብ ሐዚ ዘይርስዖ ዘበናዊ ትምህርቲ ብዘይብሎም ወለደይ ዝተገበረለይ ተኸታታሊ ደገፍን ክትትልን ኣብዚ ሐዚ ዘለኹሉ ብርኪ ክበፅሕ ምኽኣለይ እዩ።

ወለደይ ሓንቲ ቄልዓ ክህልዋ ዝግባእ መሰል እናማልኡለይ ዕድመ ቁልዕነተይ ብምስትምቓር ዓበኹ። ወለደይ በታ ዘላቶም ዓቕሚ ክመሃር፣ ክምገብ፣ ፅርየተይ ክሕለው፣ ክዛረብ፣ ዝመሰለኒ ክሓትትን ክፈልጥን ከምኡ እውን ክፃወትን ኩሉ ግዘ ይፅዕሩ ነበሩ። ከም መጠን ቄልዓ ንሰባት ምኽባር፣ ምሕላው ፅርየት ውልቀ፣ ምምሃር፣ ንወለዲ ምምእዛዝን ቀለልቲ ስራሕቲ ብምስራሕ ምሕጋዝን ግቡኣይ ምኺኖም ብተግባር ኣምሀሩኒ።

ኣነ ዝገርመኒ ዝነበረ ወለደይ ዘይረኣዩዎን ዘይረኸቡዎን ነገር ጓልና ክትስእን የብላን ብምባል ክኾኖን ክለምዶን ዘለኒ ነገር ኩሉ ምግባሮም እዩ። ወለደይ ስራሕ ኣዝዮም ይፈትዉ ስለዝነበሩ ኣነ ነፃ ክኸውን ምእንቲ ንመዓልቲ ክሳብ ዓሰርተ ሽሞንተ ሰዓት ይሰርሑ ነበሩ። ወለደይ ዝወጠኑዎ ስራሕ ኣብ መፈፀምትኡ ከየብፅሑ ድቃስ ኣይወስዶምን። እዚ ባህርይ ኣባይ እውን ዘሎ ይመስል። ብፍላይ ኣብ ቅነ ፈተና ናይ ፍርቂ ሰዓት ድቃስ እኹለይ ነበረ። ብዙሕ ብዝደቐስኩ ቁፅሪ ሰብነተይ ስለዝለምድ እናደንዘዝኩን እናደኸምኩን ኢየ ዝኸይድ ዝብል እምነት ነይሩኒ።

ይኹን እንበር ወለደይ ስራሕ ክፈትውን ክለምድን፣ ቅልል ዝበሉ ስራሕቲ ካብ ምሃብ ሓሊፎም ዕረፍቲ ዝኸልኡ፣ ግዘ ትምህርቲ ዝወስዱን ንጥዕና ጐዳእቲ ዝኾኑን ስራሕቲ ሂቦሙኒ ኣይፈልጡን። ‘ቁልው ፀወታ መንዮም ክዓብዩ ኣለዎም’ ዝብል ፅኑዕ እምነት ስለዝነበሮም ፀወታ መንየ እየ ዓብየ። ቀንዲ ጠመተ ወለደይ ግን ኣብ ትምህርቲ ዋላ እንተነበረ ብፍላይ ራብዓይ ክፍሊ ክሳብ ዝውድእ ዕድመ ቁልዕነተይ ፀወታ መንየ እየ ኣሕሊፈዮ። ንትምህርቲ ዝፃባእ ዝኾነ ነገር ንኽሰርሕ ግን ፈቐዶምለይ ኣይፈልጡን።

ጐና ጐኒ ትምህርተይ ብፍላይ ቀዳምን ሰንበትን ከፍቲ ወለደይ ሒዘ ምስ ጐረባብትና እናጓሰኹ ደርፍን ጉያ መን ቀደመን የዘውትር ነበርኩ። ብፍላይ ክረምቲ ክረምቲ ምስ መሓዙተይ ብምኺን ኣኽላባትና ሒዘ ማንቲለታት ምጉያይ እፈትው ነበርኩ። ብፍላይ ምስ ኣዋልድ ጥራሕ ደባጨው፣ ሕፍተይ፣ ሸውላለ ዝመሳሰሉ ፀወታታት ምፅዋት እፈትው ነይረ። ድሕሪ መልሲ ትምህርቲ ኣብ ገዛውትና ተኣኻኺብና ዝመፅአልና ግጥምን ዜማን እናውፃእና ክንፃወት እነምስዮ ዝነበርና ፈፂሙ ኣይርስዐንን።

ካብ ሓምሻይ ክፍሊ ንደሓር ግን ኣብ ኩሎም ዓይነታት ትምህርቲ ተመሳሳላይ ድልየትን ፍልጠትን ኣጥረኹ። ብርኪ ትምህርተይ እናወሰኸ እንትኸይድ ብትምህርቲ እውን ንፍዕቲ ኮንኩ። ምስቶም ንፉዓት ተምሃሮ እውን ምንሕናሕ ጀመርኩ። ኣብ ክበብ ሳይንስ ኣብ መድረኽ ብምውፃእ መሃርቲ ፅሑፋት ብምቕራብ ዝቕድመኒ እውን ኣይነበረን። ክለባት ዓድኻ ፍለጥን ሓለዋ ጥዕናን ብተወሳኺ ዝሳተፈሎም ዝነበሩ እንትኾኑ ንፍዕቲ ኣንባቢትን ፀሓፊትን ክኸውን ሓገዝቲ ነይሮም።

ምስ እንመሃሮ ትምህርቲ ዝዛመዱ ስለዝነበሩ ኣብ ክበባት ዝገብሮ ዝነበርኩ ተሳትፎ ብትምህርተይ ንፍዕቲ ክኸውን ኣኽኢሎሙኒ እዮም። ኣባል ክበብ ቤት ትምህርቲ ብምንባረይ ዝተፈላለዩ ፅሑፋት ብምንባብን መደባት ራድዮ ብምክትታልን ፍልጠት እረክብ ነበርኩ። ንጥፍቲ ተሳታፊት ክለባት ብምንባረይ እረኽቦም ዝነበሩ ሽልማታት ኣዝዮም ብዙሓት ነበሩ። ዝተሸለምኩዎም ሽልማታት ኩሎም ክሳብ ሐዚ ኣብ ገዛና ይርከቡ። ኣባል ክበብ ኮይነ ዝረኸብኩዎም ፍልጠታት ንተምሃሮ ቤት ትምህርተይ ምክፋል ኣዝዩ የሐጉሰኒ ነበረ።

ትምህርቲ ቀዳማይ ብርኪ ክሳብ ዝውድእ ካብ ክፍሊ ይኹን ካብ ዩኒት ቀዳመይቲ ብምውፃእ ሽልማት ኣምሊጡኒ ኣይፈልጥን። መደቀሲየይ ብሽልማት ዝማዕረገት ክፍሊ ነይራ። ካብ ሓምሻይ ክሳብ ሻምናይ ክፍልታት ትምህርተይ እንተኾንኩ እውን ንፍዕቲ እየ ነይረ። ኣብ ትምህርቲ ሒሳብ ዘለኒ ክእለትን ድልየትን ልውል ሰለዝነበረ ኣብ ትምህርትታት ፊዚክስን ኬሚስትርን ፉሉይ ፍቐሪ ነበረኒ። ኣብ ቀዳማይ ብርኪ ካልኣይ ደረጃ ክፍልታት እናሃለኹ ኣብ ብዙሓት ውድድራት ሕቶን መልስን፣ ዓውደ ምርኢት ሳይንስን ብምስታፍ ዝወዳደረኒ ኣይነበረን።

ቤተ መፃሕፍቲ ቤት ትምህርትና ዋሕዲ መፃሕፍቲ ነበሮ። ብኢደይ ሓገዝቲ ፅሑፋት እናዳለኹ ዘበርክቶ ዝነበርኩ እንትዝክሮ ብሓደ ወገን እንተሐብነኒ ብኻሊእ ወገን ድማ ወይ ዝነበረ ድፍረት እብል። ሓደ እዋን ተምሃሪት ሻውዓይ ክፍሊ እናሃለኹ ከባቢያዊ ፅርየት ኣመልኪተ “ጐሓፍ ገንዘብ እዩ” ብዝብል ርእሲ ኣዳልየ ዘቕረብኩዎ ፅሑፍ ዓብዩ ናእዳ ኣትረፈለይ። ቤት ትምህርተይ ወኪለ ድማ ፅሑፈይ ከቕርብ ኣብ ካልኦት ኣብያተ ትምህርቲ ኣቕርብ ነበርኩ።

ሻምናይ ክፍሊ እናሃለኹ እውን ብድልየትን ሕቶን ተምሃሮ ካብቲ ስሩዕ ትምህርቲ ወፃእ ንደቂ ክፍለይ እምህር ነይረ። ሓደ ካብቲ ካሊእ ትምህርቲ ይረክብ ስለዝነበረ ኣነ፣ ተምሃሮን ቤት ትምህርትናን እውን ሕጉሳት ኢና ዝነበርና። ኣነ ብምትሕግጋዝን ምድግጋፍን ስለዝኣምን ደኺሙኒ፣ ክፈሉኒ ከይበልኩ እምህር ነይረ። ሻምናይ ክፍሊ ካብ ካልኦት ዝሓለፍኩዎም ክፍልታት ዝተፈለየት ክፍሊ ነበረት። ናብ ታሽዓይ ክፍሊ ምሕላፍ ከምዚ ዓብዩ ጉድጓድ ምዝላል ገይሮም ዝቜፅሩ ብዙሓት እዮም።

መብዛሕትኡ ተምሃራይ ኣብ ሻምናይ ክፍሊ ፍሉይ ፃዕርን ምድላውን ይገብር። እዚ ክፍሊ መዛዘሚ ትምህርቲ ቀዳማይ ብርኪ ስለዝኾነ ናብ ካልኣይ ብርኪ ንምስግጋር ዝለዓለ ፃዕሪ ገበርኩ። ብሄራዊ ፈተና ሻምናይ ክፍሊ ብብርኪ ክልል ዝዳለውን ካብ ሓምሻይ ክሳብ ሻምናይ ክፍሊ ዘለዉ ትሕዝቶታት ዘጠቓልልን ነበረ። ካብ ሓምሻይ ክፍሊ ጀሚረ ዝተምሃርኩሎም ደብትረይን መፃሕፍተይን ኣኻኺቢ የፅንዕ ነበርኩ። ኣብ መወዳእታ ቴስዓን ክልተን ምኢታዊ ብምምፃእ ናብ ታሽዓይ ክፍሊ ሓለፍኩ።

ዘጋጠሙኒ ፈተናታት

ታሽዓይ ክፍሊ ምስበፃሕኩ ግን ፈለማ ክርድኣኒ ብዘይከኣለ ኩነታት ትምህርተይ ካሊእ መልክዕ ሓዘ። ውፅኢት ትምህርተይ ንመምህራነይ፣ ንመማህርተይን ብኣውርኡ ድማ ንስድራይ መደንገፂ ኮነ። ወለደይ ስለ ዘይተፀበዩዎን ክኣምኑዎ ስለዘይከኣሉን ወግሐ ፀብሐ ንምንታይ ብዝብል ሕቶ መውፅእን መእተውን ኣስኣኑኒ። ኣነ እውን ከምዝሰነፍኩ ክርድኣኒ ዝኽኣለ ናብ ዓስራይ ክፍሊ ተንከርከር ኢለ ምስሓለፍኩ እዩ። ውዒለ ሓዲረ ጠንቂ እቲ ፀገም ድማ ኣነን መሓዛይን ምኺንና ተገንዘብኩ።

መሓዛይ ናይ ትምህርቲ ሰብ ከምዘይነበረት ደንጉዩ ተረደኣኒ። መሓዛይ ፀባያ ፅቡቕ ስለዝነበረ ዳርጋ ምውዓለይን ምሕዳረይን ምስኣ ኮይኑ ንትምህርተይ ሸለል ምባለይ ዓብዩ ጌጋ ነበረ። “መሓዛይ ንፍዕቲ ተምሃሪት ስለዝኾነት ምስኣ ብሓባር እናተረዳዳእና ምእንቲን ከፅንዕ ምስኣ እየ ዝሓድር!” እናበልኩ ንወለደይ የዐሽዎም እውን ነበርኩ። “ሰብ ኮይኑ ዘይጋገ የለን!” ከምዝበሃል ኣነ እውን ንትምህርቲ ዝህቦ ዝነበርኩ ጠመተ ብምንካየይ ተጋግየ። ይኹን እንበር ቅፅዓተይ ተቐቢለ ቀልጢፈ መስተኻኽሊ ስጉምቲ ንምውሳድ ወሲነ ናብ ተግባር ኣተኹ።

እዋኑ ክረምቲ ምስ ምንባሩ ንዓይ ፅቡቕ ኣጋጣሚ ስለዝኾነለይ ንባዕለይ ከስተኻኽል ግዘ ረኸብኩ። ምስታ ዝፈትዋ መሓዛይ ብዘይካ ሰላምታን ምጥይያቕን ርክብ ብምቀሩፅ ኣብ ክረምቲ ኣብ ትምህርቲ ታሽዓይ ክፍሊ ዝሓመቕኩሎም ዓይነታት ትምህርቲ መሊሰ ከንብብ ከረምኩ። ብዝሓለፈ ውፅኢት ኣዝየ ስለዝተጠዓስኩ ኣብ ሓዱሽ ዓመት ሓዱሽ ወነ ሒዘ ትምህርተይ ጀመርኩ። ካብ ዓስራይ ክፍሊ ንደሓር ግን ናብ ናይ ቀደም ብቕዓተይ ብምምላሰይ ንኹሎም ከደምሞም ከኣልኩ።

ይኹን እንበር ትምህርቲ ካልኣይ ብርኪ ብኹነታት ወለደይ ፅቡቕ ኣይነበረን። ካብ ሻምናይ ክፍሊ ናብ ታሽዓይ ክፍሊ ብፅቡቕ ውፅኢት ምስ ሓለፍኩ ወለደይ ብዘይረብሕ ምኽንያት ተሃላሊኾም ተፋትሑ። ቅድሚ ምፍትሖም ዝጨቓጨቑዎ ዝነበረ ኩሉ ይሰምዖ ስለዝነበርኩ ከይተደረርኩ መፅናዕተይ ሓዲገ ናብ ምድቃሰይ እኸይድ ነበርኩ። ብጐይቂ ወለደይ ዕረፍትን ቅሳነትን ምስኣን ጥራሕ ዘየኮነስ ትምህርተይ እውን ክፀልእ ጀመርኩ።

ወለደይ ብምፍትሖም ነንበይኖም ምንባር ስለዝጀመሩ ሓደ ግዘ ምስ ኣደይ ካልእ ግዘ ድማ ምስ ኣቦይ እቕንይ ነበርኩ። ብዝረብሕን ዘይረብሕን ምኹራይ፣ ምብካይን ምርባሽን ስርሒይ ኮነ። ኣደይ ገለ ኢላ እንተተዛሪባትኒ ናብ ኣቦይ፣ ኣቦይ ዝኾነ እንተኢሉኒ ኮርየ ናብ ኣደይ እኸይድ። ዝረብሕን ዘይረብሕን ምኽንያታት እናቕረብኩ ካብ ትምህርተይ እበኩር ነበርኩ። ከምዘይሓልፍ የለን'ሞ ዓመት ተወዲኡ ዝረኸብኩዎ ውፅኢት ትምህርቲ ንኩሎም መማህርተይ፣ መምህራነይን ወለደይን ዘደንግፅ ኮነ። ካብ ሓምሳን ኣርባዕተን ተምሃሮ መበል ኣርብዓን ሓሙሽተን ኮይነ ሓለፍኩ።

እዚ ውፅኢት ንዓይ ዓብዩ ጓሂ ንወለደይ ድማ ዓብዩ ጣዕሳ ኮኖም። ወለደይ ብሰንኮም ኣነ ብስነ ልቦና ይኹን ብትምህርቲ ከም ዝተጐዳእኹ ተረደኦም። ብዙሓት ሰባት እውን ፋሕሺወን ዓቢረን እንትርእዩኒ ሓዘኖም ክገልፁለይ እንተለዉ ኣዝየ እሓርቕ ነበርኩ። ወለደይ ምስተፋትሑ ብዙሓት ሰባት ክዓርቁዎም ፅዒሮም እኳ እንተነበሩ ኣይኮነሎምን። ናተይ ኩነታት ግን ናብ ውንኦም ክምለሱን ክዕረቑን ገበሮም።

ኣነ በይነይ ውላዶም ስለዝኾንኩዎም ናተይ ኩነታት ጥዕናን ትምህርትን ካብ ዝኾነ ነገር ከምዘይበልፆም ተረድኡ። ብሰንኮም ኣብ ሕማቕ ኩነታት እንተወዲቕ ጣዕስኡ መወዳእታ ከምዘይብሉ ስለዝተረድኡ ብዘይ ሽማግለ ሓዳሮም ክቕፅሉ ተሰማዕምዑ። ኣነ ንኽዕረቕ ብሕታዊ ምኽንያት ስለዝኾንኩዎም ኣባይ ዝነበሮም ፍቕሪ እናወሰኸ፣ ኣነ'ውን መሊሰ ትምህርተይ ብዝግባእ ክቕፅል ከኣልኩ። በቲ ሓደ ወገን ደገፍን ክትትልን ወለዲ፣ በቲ ካሊእ ወገን ድማ ናይ ምርግጋእ መንፈስ ስለዝረኸብኩ ኣብ ትምህርተይ ምምሕያሽ ከምፅእ ጀሚረ። ቀልጢፈ ናብ ናይ ቀደም መንፋዕተይ ተመሊሰ ንወለደይ ከሐጉሶም ከኣልኩ።

ተስፋ

ድሕሪ ብዙሕ ፀገማትን ሃገራዊ ፈተና ዓሰርተ ክልተ ክፍሊ ተፈቲነ ናብ ዩንቨርሲቲ ዘእትው ነጥቢ ረኸብኩ። እቲ ውፅኢት ንህይወተይ ዝልውጥ ዓብዩ ምዕራፍ ስለዝኾነ ኣነን ስድራይን ፍሉይ ታሕጓስ ተሰመዐና። ጓል ገባር ኣብ ልዕሊ ምኺነይ “መሬት ዘይለኣም ወርቂ እዩ” እትብል ዛንታ ብምንባበይ ኩሉ ግዘ ብዛዕባ ዘበናዊ ሕርሻ እሓስብ ነበርኩ። ጥቓ ግራውቲ ወለደይ ትራክተር እናተጠቐሙ ዘበናዊ ሕርሻ የካይዱ ዝነበሩ ሰባት ይርእይ ስለዝነበርኩ ኣብ ሕርሻ ድልየት ክህልወኒ ምኽንያት ካብ ዝኾኑ ነገራት ሓደ ነበረ።

እዚ ኣጋጣሚ ንቀፃሊ ዘበናዊ ሓረሰታይ ክኸውን ድልየት ዘሕደረለይ ስለዝኾነ ቀዳማይ ዝመርፆ ትምህርቲ ሕርሻ ክኸውን ወሰንኩ። ብመሰረት እቲ ድልየተይ ድማ ኣብ ትምህርቲ ሕርሻ ተመደብኩ። ትምህርቲ ሕርሻ ኣብ መነባብሮይ መሰረታዊ ለውጢ ከምፅኣለይ እዩ ኢለ ስለዝኣምን ኣዝየ ከምዝፈትዎ ተኣማመንኩ።

ኩሉ ሓሊፉ ሐዚ ምድብ ቦታይን ዩንቨርስቲን ብሃንቀውታ እፅበ ኣለኹ። እወ ሐዚ ነቲ ዝሓለፈ ነዊሕ ህይወተይ ብሓፂሩ እናዘከርኩ ምስ ስድራይ እፅበይ ኣለኹ። በቲ ዝደልዮ ሙያ ተመሪቐ ንባዕለይ፣ ንስድራይን ሃገረይን ንምግልጋል ቁሪፀ ተዳሊየ ኣለኹ።

ሕቶታት ድሕረ ንባብ

1. እዚ ዛንታ ብዛዕባ መን እዩ ዘውግዕ?

2. እታ በዓልቲ ታሪኽ ዘጋጠሙዋ ክልተ ዓበይቲ ፀገማት እንታይ እንታይ እዮም?

3. እታ በዓልቲ ታሪኽ ኣብ ትምህርቲ ሕርሻ ንምእታው ዝወሰነትሉ ምኽንያት እንታይ እዩ?

4. እታ በዓልቲ ታሪኽ ሐዚ ኣብ እንታይ ኩነት ትርከብ?

ክፍል 3
4ኛክፍል
ሓሳዊ ሕዛእቲ
Leveled

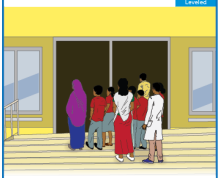

ክፍል 4 - 6
4ኛክፍል
መንግዝያ
Leveled

ክፍል 7-9
4ኛክፍል
ጓንበሳን ማንትስን
Leveled

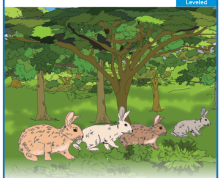

ክፍል 10-11
4ኛክፍል
ፍናት ኩሉ
Leveled

ክፍል 13
4ኛክፍል
ዝያዳ ኩሳተን
Leveled

ክፍል 14 -15
4ኛክፍል
ከልታዊ ቦዶት
Leveled

ክፍል 17-18
4ኛክፍሊ
ሕልሚ ስሊ
Leveled

ክፍል 19-21
4ኛክፍሊ
ማይ ህይወት
Leveled

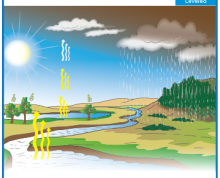

ክፍል 19-21
4ኛክፍሊ
ማይን ህይወትን
Leveled

ክፍል 25 - 27
4ኛክፍሊ
መራኸቢ ሓፋስ
Leveled

ክፍል 22-24
4ኛ ክፍሊ
መንገዲ ዓመት
Leveled

ክፍል 22-24
4ኛ ክፍሊ
ምህር ካብ ተመኩር
Leveled

ክፍል 28-30
4ኛ ክፍሊ
ታሪኽ ህይወተይ
Leveled
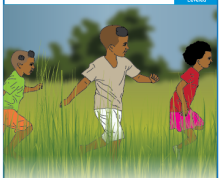
ክፍል 28-30
4ኛ ክፍሊ
ዓርሰ ታሪኽ ህይወት
Leveled